C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.21rji- 80/24 Judecătoria Edineț sediul Briceni
1-24119125-03-21rji-20012025 Judecător A.Andronache

D E C I Z I E
În numele Legii
05 iunie 2025

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Ludmila Iarmaliuc, Ecaterina Arseni

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 06.12.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Darii Mihail** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

La data de 22.10.2024 în Judecătoria Edineț sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Darii Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 CEDO.

În motivarea plângerii condamnatul a invocat că, se deține în Penitenciarul nr.2 Lipcani începând cu data de 16.09.2022, în condiții inumane, și anume: nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte; apă potabilă de calitate rea; lipsa locului special amenajat pentru uscarea hainelor pe timp de ploaie.

Condamnatul Darii Mihail a solicitat să fie constatat faptul deținerii sale în condiții inumane în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 06.12.2024, a fost admisă plângerea condamnatului Darii Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 CEDO.

S-a constatat faptul, că Darii Mihail a fost deținut în perioada 15.09.2022 – 20.11.2024, în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 797 zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa lui Darii Mihail cu 80 zile pentru 797 zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calcularea a 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Darii Mihail, prin încheierea Judecătoriei Edineț sediu Briceni din 22.10.2020 în baza art.84 alin. (4) CPP, cu închisoare pe un termen de 08 ani, s-a redus cu 80 zile.

S-a obligat administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție, stabilindu-i un termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară urma să informeze instanța de judecată despre executarea încheieri.

Încheierea în cauză a fost contestată cu recurs de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, fiind solicitată admiterea recursului, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanța, prin care să fie respinsă ca neîntemeiată plângerea.

În susținerea poziției a indicat, că administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani consideră încheierea în cauză neîntemeiată şi pasibilă casării deoarece în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul şedinţei de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc, că în Penitenciarul nr.2 Lipcani condamnatului Darii Mihail i-au fost acordate condiţiile minime necesare de detenţie. Și anume: - condamnatului i-a fost asigurată suprafața locativă de 8 m^2, deci abaterea a fost nesemnificativă, -a fost deţinut în celula bine iluminată şi ventilată; -temperatura aerului în perioada de încălzire se păstrează la un nivel nu mai mic de 18° C; - veceul se află în încăperea separată, şi corespunde normelor de igienă şi intimitate; -condamnatului a fost acordat dreptul la deplasarea liberă pe teritoriul penitenciarului de la deşteptare până la stingere (6.00-22.00), în limitele stabilite de administrația penitenciarului. El a avut acces liber în timpul zilei la terenurile sportive, biblioteca, ateliere de muncă, birourile de studii, biserica, grădina, zonele de recreație; -spălarea hainelor se efectuează prin intermediul spălătoriei penitenciarului, care este dotată cu 4 mașini de spălat de tip automat; -în curtea sectorului este amenajat locul special pentru uscarea hainelor; - fumatul în încăperile de locuit este interzis, în curtea sectorului este amenajat locul special pentru fumat; -deratizarea şi dezinsectizare încăperilor penitenciarului se efectuează trimestrial de agent economic special conform contractului încheiat; - asistența medicală se acordă în regim non-stop; - alimentația corespunde standardelor stabilite.

Notează, că standardele CPT prevăd norma de spaţiu de locuit pentru per persoană într-o celula cu mai multe ocupații 4 m, însă CPT nu susţine în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deţinutului, atât timp cât se pot găsi şi alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deţinuţii sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în flecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activităţi). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condiţiilor de detenţie ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficienţa numărului de paturi pentru toţi deţinuţii; igiena precară; infectarea cu paraziţi; ventilaţia, încalzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecinţă, utilizarea de găleţi sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului ,, spaţiu acordat fiecărui deţinut" prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie aprecierea detenţie ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Conclude, că în perioada deţinerii condamnatului Darii Mihail în Penitenciarul nr.2 Lipcani, toate standardele minime de înreţinere a condamnaţilor au fost respectate, şi judecătorul de instrucţie neîntemeiat a ajuns la concluzie că în perioada sus indicată condamnatul Darii Mihail a fost deţinut în condiiţiile de detenţie inumane şi degradante.

Potrivit art.447 alin.(1) CPP, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces*, alin.(2) stipulând, că *instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei*.

Astfel, fiind numită cauza spre examinare pentru data de 05.06.2025, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referințe la caz nu au fost depuse.

Verificând argumentele invocate în recurs, verificând legalitatea şi temeinicia încheierii atacate, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, urmează a fi admis din alte motive, cu casarea încheierii instanței de fond, rejudecarea cauzei și emiterea unei noi hotărâri reieșind din următoarele considerente.

Conform art.448 alin.(1) CPP, *judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs*.

Conform art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) CPP, *judecând recursul, instanţa admite recursul, casând hotărârea, parţial sau integral, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri*.

În susținerea soluției adoptate, Colegiul penal se va referi la unele prevederi legale ce reglementează punerea în executare a hotărârilor judecătorești cu caracter penal și anume.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.17[1]) CPP, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților*.

Potrivit art.473[2] alin.(3) CPP, *condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei*.

Potrivit art.473[2] alin.(5) CPP, *plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie*.

Potrivit art.473[3] alin.(2) CPP, *sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare*.

Potrivit art.473[4] alin.(4), (5) CPP, *în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3) instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat. În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473[2] alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului, din contul bugetului de stat, a sumei băneşti în mărime de până la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi de detenţie în condiţii precare, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente*.

După cum denotă materialele cauzei, prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 30 ianuarie 2018, Darii Mihail a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 03 ani. În temeiul art. 90 CP s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 03 ani. Măsura preventivă „arestul preventiv” a fost schimbat în obligarea de a nu părăsi țara, fiind eliberat de sub strajă din sala de ședință (f.d. 19 - 20).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 aprilie 2019, sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 30 ianuarie 2018 a fost menținută fără modificări (21 - 22).

Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 25.04.2019, Darii Mihail a fost condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. b), c), d) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 01 ani 09 luni. Conform art.84 alin.(4) CP s-a adăugat parțial, la pedeapsa aplicată prin nouă sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 23.01.2019, i s-a stabilit pedeapsa definitiva cu închisoare pe un termen de 06 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu includerea pedepsei deja executate. Termenul executării pedepsei s-a calculat din 25.04.2019 (din dosarul personal).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 24.07.2019, sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 25.04.2019 a fost menținută fără modificări. S-a dedus în continuare durata ținerii lui Darii Mihail în stare de arest, în termenul pedepsei penale fiind inclusă perioada arestului de la 25.04.2019 până la 24.07.2019 (din dosarul personal).

Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 14 noiembrie 2019, Darii Mihail a fost condamnat în baza art.186 alin.(2) lit. b), c), d) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani. În baza art.84 alin.(4) CP, prin cumul parțial al pedepselor stabilite, cu includerea în termenul pedepsei durata pedepsei executate parțial prin sentința judecătoriei Bălți, sediul central din 25.04.2019, s-a stabilit pedeapsa definitiva cu închisoare pe un termen de 07 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul pedepsei s-a calculat din 14.11.2019 (f.d.23 - 24).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 30.07.2020, sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 14.11.2019 a fost menținută fără modificări (f.d.25-26).

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 22.10.2020, în conformitate cu art.84 alin.(4) CP, pentru concurs de sentințe, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 30.01.2018 (pedeapsa închisorii pe un termen de 3 ani, cu suspendarea executării pedepsei în temeiul art.90 CP pe un termen de probă de 3 ani), și prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani 14.11.2019 (pedeapsa închisorii pe un termen de 7 ani), se stabilește definitiv lui Darii Mihail, pedeapsa cu închisoare pe un termen de 8 ani, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul pedepsei s-a calculat din 22.10.2020. În temeiul art.88 alin.(3) CP s-a inclus în termenul pedepsei închisori, termenul deținerii în stare de arest preventiv din 09.01.2018 până la 30.01.2018, de la 04.06.2018 până la 23.01.2019, termenul pedepsei executate din 23.01.2019 până la 22.10.2020, și termenul redus cu 41 zile prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 20.08.2020 în temeiul 473^4 alin.(4) CPP (f.d.27-28).

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 20.08.2020, s-a constatat faptul deținerii condamnatului Darii Mihail în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.11 Bălți, în perioada până la 05.08.2020, fiind redus termenul pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani din 14.11.2019, cu 41 zile, în condițiile art.473[4] alin.(4) CPP (f.d.29 - 30).

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 27.09.2021 s-a constatat faptul deținerii condamnatului Darii Mihail în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.11 Bălți până la data de 25.08.2020, și în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în perioada până la 21.09.2021, fiind redus termenul pedepsei stabilite prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul central din 22.10.2020 în baza art.84 alin.(4) CP, cu 59 zile, în condițiile art.473[4] alin.(4) CPP (f.d.31-32), care a fost menținută fără modificări prin decizia Curții de Apel Bălți din 15.11.2021 (f.d.33 - 34).

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 20.09.2022, s-a constatat faptul deținerii condamnatului Darii Mihail în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în perioada până la 20.09.2022, fiind redus termenul pedepsei prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul central din 22.10.2020 în baza art.84 alin.(4) CP, cu 36 zile, în condițiile art.473[4] alin.(4) CPP (f.d.35 - 36), care a fost menținută fără modificări prin decizia Curții de Apel Bălți din 06.02.2023 (f.d.37 - 38).

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Darii Mihail s-a aflat în detenție: 1) în Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioade 30 decembrie 2016 - 25 ianuarie 2017; 21 februarie 2017 - 17 iunie 2017; 13 decembrie 2017 - 30 ianuarie 2018; 26 iunie 2018 - 04 iulie 2018; 06 iulie 2018 - 30 iulie 2018; 31 iulie 2018 - 23 august 2018; 24 august 2018 - 26 septembrie 2018; 27 septembrie 2018 - 30 octombrie 2018; 31 octombrie 2018 - 29 noiembrie 2018; 05 decembrie 2018 - 10 decembrie 2018; 12 decembrie 2018 - 15 ianuarie 2019; 16 ianuarie 2019 - 22 ianuarie 2019; 23 ianuarie 2019 - 17 august 2019; 16 septembrie 2019 - 15 noiembrie 2019; 16 martie 2020 - 25 august 2020; 2) în Inspectoratul de Poliție Briceni în perioade 04 iulie 2018 - 06 iulie 2018; 30 iulie 2018 - 31 iulie 2018; 23 august 2018 - 24 august 2018; 26 septembrie 2018 - 27 septembrie 2018; 30 octombrie 2018 - 31 octombrie 2018; 29 noiembrie 2018 - 05 decembrie 2018; 10 decembrie 2018 - 12 decembrie 2018; 15 ianuarie 2019 - 16 ianuarie 2019; 22 ianuarie 2019 - 23 ianuarie 2019; 3) în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioade 17 august 2019 - 16 septembrie 2019; 15 noiembrie 2019 - 16 martie 2020; 25 august 2020 - 20 noiembrie 2024, data depunerii raportului (f.d. 10 - 18).

Colegiul penal consideră, că instanța de fond corect a ajuns la concluzia că condamnatul Darii Mihail a fost deținut în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.2 Lipcani.

De asemenea, Colegiul penal relevă și faptul, că instanța de fond ținând cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului Darii Mihail, întemeiat a utilizat formula de reducere de 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție, dar incorect a aplicat la caz rotunjirea termenului constatat ca fiind deținut condamnatul Darii Mihail în condiții inumane și degradante de la 797 la 800 zile (cu 80 zile pentru Penitenciarul 2 Lipcani), calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP și care nu au putut fi reduse separat, instanța de judecată pripit a ajuns la concluzia necesității rotunjirii acestora or, aceasta este o prerogativă a instanței și nu o obligație, iar la caz deoarece condamnatul continuă să se dețină în penitenciar, în privința zilelor rămase care nu au putut fi reduse, Colegiul penal consideră că, instanța urma să dispună ca acestea să fie lăsate în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Conform prevederile art.473 alin.(4) CPP, *în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473^2 alin.(3) instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat*.

În asemenea circumstanțe, raportând speței prevederile legale nominalizate supra, Colegiul penal constată că în situația în care în urma admiterii plângerii asupra condițiilor de detenție în instituțiile penitenciare, condamnatul nu urmează a fi eliberat, perioada ce nu poate fi redusă urmează a fi lăsată în continuare la termenul de executare a pedepsei, condamnatului rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere.

În acest context, aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO urmează a fi implementată în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată.

Astfel, Colegiul penal conclude, că încheierea contestată nu corespunde motivelor expuse în partea descriptivă, relevându-se examinarea cauzei în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize a practicii judiciare a instanțelor naționale de judecată în spețe similare, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucție.

Pe motivele descrise, Colegiul penal reține necesitatea admiterii recursului directorului penitenciarului nr.2 Lipcani, comisar de justiție Andrei Socol în aspectul descris din alte motive, cu pronunțarea unei noi hotărâri și în argumentarea acestei soluții va menționa următoarele.

Potrivit Raportului nr.2/3948 din 21.11.2024 în baza art.473[3] alin.(2) CPP prezent la materialele cauzei, condamnatul Darii Mihail s-a aflat în detenție: în Penitenciarul nr.2 Lipcani în baza încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.10.2020 în baza art. 84 alin.(4) Cod penal, Darii Mihail a fost stabilită pedeapsa de închisoare pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Începutul termenului 04.06.2018, iar sfârșitul termenului 28.12.2025.

Reieșind din faptul, că condamnatul Darii Mihail execută în continuare pedeapsa cu închisoare pe un termen de 8 ani stabilită prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.10.2020 în baza art. 84 alin.(4) Cod penal, este inoportună aplicarea rotunjirii în favoarea condamnatului a termenului de pedeapsă constatat executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, or aceasta urmează a fi implementată în cazul executării integrale a pedepsei cu închisoare de către persoana condamnată, Colegiul penal va reține perioada constatată de deținere a condamnatului în condiții contrare art.3 CEDO în Penitenciarul nr.2 Lipcani: 15 septembrie 2022 - 20 noiembrie 2024, în total 797 zile.

În continuare, Colegiul penal reține prevederile art.473[4] alin.(1) CPP, la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părţi, cât şi rapoartelor instituţiilor naţionale şi internaţionale în domeniu.

În conformitate cu prevederile art.473[4] alin.(2) CPP, *la evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum şi de perioada în care condamnatul a fost deţinut în condiţiile contestate*.

Cu referire la condițiile de detenție, în plângerea depusă de condamnatul Darii Mihail a indicat că s-a deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani în condiții inumane, și anume: nu se respectă norma spațiului locativ; celule populate cu diferite insecte; apă potabilă de calitate rea; lipsa locului pentru uscarea hainelor pe timp rece. Solicită să fie constatat faptul deținerii în condiții inumane în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Totodată, administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani a dat răspuns privitor la condițiile de detenție a condamnatului Darii Mihail, întocmind raportul conform art.473[2] alin.(2) CPP.

Ce ţine de condiţiile de detenţie contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, Colegiul penal reţine următoarele: condamnatul Darii Mihail s-a deținut în sectorul de tip semiînchis, deci are dreptul, în intervalul de timp de la deșteptare până la stingere (6:00 - 22:00) să se deplaseze liber pe teritoriul penitenciarului, în limitele stabilite

de administrația penitenciarului. În perioada de referință condamnatul a fost deținut în celula nr. 8, cu suprafață totală de 21 m2, situată în blocul locativ nr. 1, unde au fost deținuți 6 persoane, suprafața locuibilă pentru un condamnat a constituit 3,5 m2; iluminarea naturală este asigurată prin 2 geamuri de tip termopan, care se deschid pentru asigurarea ventilației naturale; iluminarea artificială se efectuează prin bec fluorescent; celula a fost şi este în stare satisfăcătoare, reparație capitală nu necesită; încălzirea este asigurată prin sistem centralizat de încălzire, fiind amenajată cu 2 calorifere de încălzit, în perioada rece a anului temperatura aerului se păstrează la un nivel nu mai mic de 180 C. Celula este dotată cu 6 locuri individuale de somn, 2 mese, 4 noptiere, 3 scaune, 1 cuier pentru haine, 1 polița de perete.

Potrivit raportului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, nu s-a constatat că în Penitenciarul nr.2 Lipcani plafonul de detenție este depășit. Însă, necătând la acest fapt în unele celule nu a fost respectată norma spațiului locativ. Potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023 s-a constatat că nu au fost realizate recomandările anterioare, precum suprapopularea, necesitatea de repartizare uniformă a deținuților, pentru asigurarea celor 4 m^2 conform standardelor CPT.

Potrivit raportului privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.2 la 19.05.2023, membrii CpPT atrag atenția administrației penitenciarului la soluționarea problemei suprapopulării, și au constatat că, în marea majoritate a celulelor condițiile sunt degradante, condamnații fiind plasați în dormitoarele cu suprafețe mari, supraaglomerate, mobilier învechit, lenjerie de pat uzată şi plapome insalubre, miros neplăcut. Potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023 s-a constatat că nu au fost realizate recomandările anterioare, precum suprapopularea, necesitatea de repartizare uniformă a deținuților, pentru asigurarea celor 4 m^2 conform standardelor CPT.

Așadar, Colegiul penal constată că la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii Penitenciarul nr.2 Lipcani se va ține cont de faptul că, condamnatul Darii Mihail s-a deținut în condiții unde nu se respectă norma spațiului locativ, totodată celulele sunt populate cu diferite insecte; lipsa sistemului de ventilare; iluminarea celulelor insuficientă, inconvenientele create fiind relativ semnificative.

Ca urmare, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului Darii Mihail, precum și intensitatea, gravitatea și durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității și echității, Colegiul penal consideră necesar oportun

și rezonabil de a reduce pedeapsa condamnatului, calculându-se de la 1 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ.

De asemenea, instanța de recurs la stabilirea unei reduceri a pedepsei în perioada deținerii în Penitenciarul nr.2 Lipcani va ține cont de faptul că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Darii Mihail pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.2 Lipcani au depășit relativ semnificativ nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii unde se respectă norma spațiului locativ, însă celula este populată cu diferite insecte, condițiile care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În acest context se reține că, Consiliului pentru Prevenirea Torturii, nu susține opina că, o abatere minoră de la minimumul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratarea inumană și degradantă a deținutului atâta timp, cât se pot găsi și alți factori de atenuare, cum ar, fi în special, faptul că, deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în 22 ateliere, cursuri sau alte activități). Examinarea criteriului „spațiul acordat fiecărui deținut” prin prisma art.3 CEDO urmează a fi efectuat cumulativ cu alți factori, care contribuie aprecierea detenției, ca fiind inumană și degradantă sau infirmarea acestui fapt. Totodată, potrivit raportului anual pe anul 2023, membrii CpPT au menționat că conform datelor statistice se menține problema supraaglomerării în P1, P- 9, P-13, P-15, comparativ cu anul 2022, când se atesta surplus de persoane aflate în detenție în P-1, P-2, P-3, P-7, P-11, P-13 și P-15. Cu toate că s-au depus deja în scădere, totuși persistă dificultăți în gestionarea numărului mare de persoane aflate în detenție.

Prin prisma prevederilor legale precitate, având în vedere distincţia normelor procedural penale aplicabile în dependenţă de calitatea deţinutului la momentul deţinerii sale, Colegiul reiterează că, Darii Mihail s-a aflat în condiţii precare de detenţie o perioadă de 797 zile în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în calitate de condamnat.

Astfel, condamnatul Darii Mihail pentru perioada totală de 797 zile în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în care el s-a aflat în detenție în calitate de condamnat în condiţii contrare prevederilor art.3 CEDO, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța consideră necesar, oportun şi rezonabil de a calcula 1 zi de reducere pentru fiecare 10 zile de detenție.

Prin urmare, termenul pedepsei definitive stabilite lui Darii Mihail, prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.10.2020, cu închisoare pe un termen de 8 ani, urmează a fi redus cu 79 zile.

În privința perioadei rămase de 7 zile, calculate în condițiile art.473[4] alin.(4) CPP care nu pot fi reduse, instanța de judecată consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare al pedepsei.

Colegiul penal consideră că, reducerea stabilită este una adecvată şi suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt şi pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită, şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Reieșind din cele menționate mai sus, instanța de recurs reține prezența temeiurilor pentru admiterea recursului administrației penitenciare din alte motive, casarea încheierii contestate, cu adoptarea unei noi soluții, condamnatului Darii Mihail rezervându-i-se dreptul de a se adresa ulterior cu o altă plângere pentru a fi verificate condițiile de detenție în care se deține în continuare în instituția penitenciară.

În temeiul art.449 alin.(1) pct.2) lit.b) CPP, Colegiul penal-,

D E C I D E :

Recursul declarat de către administrația Penitenciarului nr.2 Lipcani, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 06.12.2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Darii Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se admite din alte motive, casează încheierea, rejudecă cauza și emite o hotărâre nouă după cum urmează:

Se admite plângerea condamnatului Darii Mihail împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

Se constată faptul că, Darii Mihail a fost deținut în perioada 15 septembrie 2022 - 13 noiembrie 2024, în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total 790 (șapte sute nouăzeci) zile, în calitate de condamnat.

În condițiile art.473[4] alin.(4) CPP, se reduce pedeapsa lui Darii Mihail cu 79 (șaptezeci și nouă) zile pentru 790 (șapte sute nouăzeci) zile, în care acesta s-a aflat în detenție, în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calculare a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

În privința perioadei rămase de 7 zile, calculate în condițiile art.473[4] alin.(4) CPP care nu pot fi reduse, instanța de judecată consideră necesar de a le lăsa în continuare la termenul de executare al pedepsei

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Darii Mihail prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 22.10.2020 în baza art. 84 alin.(4) Cod penal, se reduce cu 79 (șaptezeci și nouă) zile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței: Judecător: Judecător:

Copia corespunde originalului.